
UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

PL. 318
A75
1891
Abu Hayyan
Kitab al-idrak li-lisan
al-Atrak

Kitah of Idrak

6/47

13

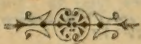
١٣٠٩

(مكتبة) من طبع اوله

al-Attrak

مكتبة خزانة سنة ١٣٢٢ بولس وولف

Kitab al-idrak li-lisan

1077 Abu Hayyan

كتاب الادراك لابن الهيثم

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

• والله التوفيق .
والله ما صرف و نحو فسر يك ترجمه شده انداز انداز انداز
تدریاً محتاج ايضاح و اولا بعضی بخاری توضیح اولدی یعنی
اوله ايضاح من مستغنی اولوب احواله هذه استعماله نظره
اولدی لسان عرب اوزره تعريف اولمشدر . سئل العار
انما تدب من اولب معانی مؤلف من حواصلي منسوب
اوله مدلولات الفاظي لسان عربك اصل اولان قیاسی و ترکیبی
• استخراجه قصه و نیت اولمشدر .

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

اداد نام نازنی	فحشیت الصلوة	ار	«ج» اینها و صغیر مشیرا
اوردادی	ادی و قضی	اروقی	النهیب
ادندی	صنعه و غیره و قضاه	ار	«ج» نهیب
ارعه	الفرصة	ار	النهیبس
اداق	نذر	ارفت	الاراة
ادندی	نهیب	ار	الرحل
آدا	اختر بره		النهیبه مع الراه
اوتد			ناتیا
آد	اخلا و یقال له ایضا	ایق و ادندی	بیول
آد	الاصح	ادندی	نام و قیامه غیر هم
اختر لدی	النهیبه مع الراه	ادندی	الرحل
اختر	رجعت نهیب سول	ادندی	الرب
اخالی	الرجعت	ادندی	و منه
اخنی	صرب الخیر		لنه انما و قو خد
	الصلوات بحاطب التبر		الار و اطاق
	نارینقی سول و عدو		لا یوجد الا ان الاق
	مدو دانه اخا و الا		النهیبه مع الراه
	برختا و قیامه		سول
	نهیب بر لاده الیوم	ادندی	خطا خطا
	خو حه لفظه بل	ادندی	خطا خطا
تری	عربی	تری	عربی

برقی	صرفی	برقی	صرفی
آنا	یوم الخلیفہ وہی	حرف انباء	الاصحاح والاشیاء
آذینہ	مخبرۃ من القاریستہ و اصلاح القاریستہ	یوم	۳۵ جی ڈا ۱۲ اشارہ
آذنی	و من اعلام النساء آیاتا جاتیون	یوم انباء مع انباء	جبقی ۲۲ اول اول اول اول ۲۲ اشارہ
آمان	اخوزہ و المین الکستانتان	یوم	مشہور و وہ و وہ ۲۲ اشارہ
آمانی	استکان	یوم	۲۲ اشارہ ۲۲ اشارہ
آمانی	جیم	یوم	۲۲ اشارہ ۲۲ اشارہ
آمانی	انباء	یوم	۲۲ اشارہ ۲۲ اشارہ
آمانی	انباء	یوم	۲۲ اشارہ ۲۲ اشارہ

واحد	بر	الطريقه	خبره خاتم
الكلوب	برقي	خبره خاتم	خبره خاتم
فاح المسك	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
وجه بنه و قتل	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
فتاة من القحطاني	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
الطاهة	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
الطاهة	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
اعطى	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
ذهب	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
الطاهة	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
الطاهة	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
الطاهة	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
الطاهة	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
الطاهة	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
الطاهة	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
الطاهة	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
الطاهة	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
الطاهة	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم
الطاهة	بردي	خبره خاتم	خبره خاتم

عربي	النساء مع الشبهين	الايتي	السن	عص	وقع وبتول مشيرك	وقال	نسط	النساء في كتاب	يتلك	وما انما النساء فكلن	والصدر والظاهر	عربي
عربي	النساء مع القاف	تشدى	تشدى	تشدى	تشدى	تشدى	تشدى	النساء مع القاف	تشدى	تشدى	تشدى	عربي
عربي	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	عربي
عربي	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	النساء مع القاف	عربي

عربی	صوت بفرقه - و منه سمي البندق	الظلاله	الظفر	الختم مع الختم	الزهر	دعوة لمعها	الواداه والختم	الاوتاه	الخمر والاقواق	عظم	الختم مع الدال	السامر الختمه	خامر	
ترکی	خندلی	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	
عربی	النائب	الهدیه	الدامل	قتله من البرك	حل على شيء دفعه	واحدة	قش اری بویك	فوجده دینور	والد الامن اخبر	الختم مع التام	الدان و تكتيش	معنا در	جمع بين الدرزين	قال
عربی	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم	ختم

عربی	من القاف واصلا	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	لان الا بزمه	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	البن الارب	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	النازي و يقال فيه	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	الرفق	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	هيز	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	الكاهل هو الواجح	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	يتعلق بالكشمير	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	مع القاف	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	الكاب	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	الذي يعني شبيهه	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	وايضا و ازهار	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	او زبانه حاد	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	الله (خوش) دبر	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	ازگانه ايشان بخدا	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	حرفي بوقفا	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	الله اولد يعني برده	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	طور و سب ساقينه	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	تا جود صا حينه	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	انتظار اندر	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	اخا سوس و هي	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	ميرگه من اله سینه	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	الاسنان	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	النجيل	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	مع القاف	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	الفرج يعني قوش	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	تا و زبانه پشمج	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	ديتلور و هر مو او و	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	صفت داده اطلاق	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	او انور	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	صاح	عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	الخرج القاف بدل	عربی	عربی	عربی	عربی

عربی
عربی

عربی
عربی
عربی

عربی

كوني دعتكم
 اتستاهم اذ لا
 باطرا لاجل
 التوهم الذي
 اذا اعطاه
 المبرية و
 الخ من
 اي تصح
 وقال ايضا
 فقال
 التي قال
 حلا او
 دارة
 او بوندي
 خذك
 بورا
 هو
 الريف
 وبقية
 موضع
 الا
 رض

خلاب
 خلابي
 خلاب
 خلاب
 خلاب
 خلاب
 خلاب
 خلاب

ولا جبر
 احد
 جود
 ان
 على
 ايضا
 وتسمى
 الخ
 القري
 الخ
 او
 بقية
 الخ

الجمع مع اللام

الخ
 الخ
 الخ
 الخ

خلاب
 خلابي
 خلاب

خلابي
 خلاب

خلابي
 خلاب

عربي عربي عربي عربي

عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	عربی	عربی	عربی
عربی	عربی	عربی	عربی

عربی	عربی	عربی	عربی
مثلاً التيس ويقال اننا عريف	ذَكَرَ	الذكر الخ	ذَكَرَ
ويقوم في حرف البناء	ذَكَرَ	الذكر الخ	ذَكَرَ
علم	ذَكَرَ	الذكر الخ	ذَكَرَ
السلام مع اللام	ذَكَرَ	الذكر الخ	ذَكَرَ
الخجون يقال فيه جن	ذَكَرَ	الذكر الخ	ذَكَرَ
انما	ذَكَرَ	الذكر الخ	ذَكَرَ
الغيب	ذَكَرَ	الذكر الخ	ذَكَرَ
يقين	ذَكَرَ	الذكر الخ	ذَكَرَ
شيق ذوات الله وقو اي اي شي تسيل او يزيد ويقال	ذَكَرَ	الذكر الخ	ذَكَرَ
اي السائل ويقال باننا انما	ذَكَرَ	الذكر الخ	ذَكَرَ

ذَكَرَ

ذَكَرَ

ذَكَرَ
ذَكَرَ
ذَكَرَ
ذَكَرَ
ذَكَرَ
ذَكَرَ

هاس
 الرجوع
 المساج والشوا
 كثير الخط من غير
 الشان الضرب
 بين الانسان
 العاق الذي تشبهت
 بفض
 مع

سلك
 السلك
 سلك
 سلك
 سلك
 سلك

السبت مع الام

التوى
 مناسه
 شوى كذا
 ثم
 الكف النبوة
 هـ

سكتى
 سكتى
 سكتى
 سكتى

التانون
 الخراج
 بانه
 الرضى
 الرضى
 ققى
 وثب
 درج
 ناك
 الذي مقارن الخراج

سكتى
 سكتى
 سكتى
 سكتى
 سكتى
 سكتى
 سكتى

السبت مع الكف

فكم
 مستعجل
 معناه اليوم
 و خيال انما
 بنشأة كونه وهم
 وضع واسلو بنده
 وبوصوصك

سكتى

سكتى	سكتى	سكتى	سكتى
------	------	------	------

بحرف	بحرف	بحرف	بحرف
سور و جنین	المنوع من كسب من كسب	شار	المنوعة وهي المنوعة
	من (سور) من جنين الطرف الاخرى محدود و جنين	شتر شتر	من القارسي وهي الاساس الاساس
سوردي سوردي سوردي	المنوع مع الاء	شتر	المنوع مع الشين
سوردي سوردي سوردي	المنوع مع الاء (حرف الشين)	شتر شتر شتر	المنوع شوي شوي
سوردي سوردي سوردي	المنوع مع الاء المنوع مع الاء المنوع مع الاء	شتر شتر شتر	المنوع مع الاء المنوع مع الاء المنوع مع الاء
سوردي سوردي سوردي	المنوع مع الاء المنوع مع الاء المنوع مع الاء	شتر شتر شتر	المنوع مع الاء المنوع مع الاء المنوع مع الاء

صرفی	صرفی	صرفی	صرفی
الثوم	صرفی	صرفی	صرفی
واپت الی انوار	صرفی	صرفی	صرفی
اشتهای تاثیر من	صرفی	صرفی	صرفی
حاله	صرفی	صرفی	صرفی
ارایه و انجاق	صرفی	صرفی	صرفی
بصل اکران	صرفی	صرفی	صرفی
الب	صرفی	صرفی	صرفی
الزر	صرفی	صرفی	صرفی
انجاق	صرفی	صرفی	صرفی
الجنج	صرفی	صرفی	صرفی
السترا و بعضی و یهد	صرفی	صرفی	صرفی
فی حرف السین	صرفی	صرفی	صرفی
صفاة	صرفی	صرفی	صرفی
طرح و زبانی	صرفی	صرفی	صرفی
برون باقیه	صرفی	صرفی	صرفی
مناسته	صرفی	صرفی	صرفی
الصاد مع ارای	صرفی	صرفی	صرفی
الغمان	صرفی	صرفی	صرفی
دجل علی عجله	صرفی	صرفی	صرفی
الاصناف	صرفی	صرفی	صرفی
رباط اراس	صرفی	صرفی	صرفی
اصنافه سندی ای	صرفی	صرفی	صرفی
منیة و انوار من الفانری	صرفی	صرفی	صرفی
الاصنافه و هی	صرفی	صرفی	صرفی
مدلی	صرفی	صرفی	صرفی
شده بالذات	صرفی	صرفی	صرفی
بوع من الشجر	صرفی	صرفی	صرفی
سال و هی مشیر	صرفی	صرفی	صرفی
الا مع صری	صرفی	صرفی	صرفی
و لا یستعمل (اشن)	صرفی	صرفی	صرفی
انوار الوان اصغر	صرفی	صرفی	صرفی
انجاق اصغر	صرفی	صرفی	صرفی
علی انجاق	صرفی	صرفی	صرفی
الاصنافه و نظامی	صرفی	صرفی	صرفی
الاصنافه مع ارای	صرفی	صرفی	صرفی
کس و خط و قلم	صرفی	صرفی	صرفی
الاصنافه مع الدال	صرفی	صرفی	صرفی
صرفی	صرفی	صرفی	صرفی

عربی	عربی	عربی	عربی
صوبن	الاول طالع كنج كنجی	صی	الاصاح مع الیه
صوبن	تکاه سته دنور	طب	الاصاح مع الیه (حرف الطاء)
صوبن	سکاه برده کنگ	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	و نو بو عنده و او	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	بنده مخته	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	انکه صعب دنور	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	خبر ان او خمدر	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	بقرا او حش	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	تکاهی	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	الاصاح مع الیه	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	اصحاب الاله صوبی	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	اصحاب الاله صوبی	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	اصحاب الاله صوبی	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	اصحاب الاله صوبی	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	اصحاب الاله صوبی	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	اصحاب الاله صوبی	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	اصحاب الاله صوبی	طب	الاصاح مع الیه
صوبن	اصحاب الاله صوبی	طب	الاصاح مع الیه

۹۷۰

۱۱۹۱
بیت‌المقدس

۹۷۱

۱۱۹۲
بیت‌المقدس

۹۷۲

۱۱۹۳
بیت‌المقدس

۹۷۳

۱۱۹۴
بیت‌المقدس

۹۷۴

۱۱۹۵
بیت‌المقدس

۹۷۵

۱۱۹۶
بیت‌المقدس

۹۷۶

۱۱۹۷
بیت‌المقدس

۹۷۷

۱۱۹۸
بیت‌المقدس

۹۷۸

۱۱۹۹
بیت‌المقدس

۹۷۹

۱۲۰۰
بیت‌المقدس

۹۸۰

۱۲۰۱
بیت‌المقدس

۹۸۱

۱۲۰۲
بیت‌المقدس

۹۸۲

۱۲۰۳
بیت‌المقدس

۹۷۰

بیت‌المقدس
بیت‌المقدس
بیت‌المقدس

بیت‌المقدس
بیت‌المقدس

بیت‌المقدس
بیت‌المقدس

بیت‌المقدس
بیت‌المقدس

۱۱۹۱

بیت‌المقدس

۱۱۹۲

بیت‌المقدس

۱۱۹۳

بیت‌المقدس

۱۱۹۴

بیت‌المقدس

۱۱۹۵

بیت‌المقدس

۱۱۹۶

بیت‌المقدس

۱۱۹۷

بیت‌المقدس

۱۱۹۸

بیت‌المقدس

۱۱۹۹

بیت‌المقدس

۱۲۰۰

بیت‌المقدس

بیت‌المقدس

بیت‌المقدس

بیت‌المقدس

بر حلال دین و غیر حلال
 او حلال و حرام
 قبه النساء مشهور
 انچه ان اذان
 انسان و اولاد و جمله
 قوز و لوقه انک
 سوده و توره
 اغزی دین لانی
 (النساء) قیه و
 (کرم) یا الحاقی
 النساء یا ایزدی

الکتاب مع الختم

الکتاب
 استعمل الدین
 الدین
 حل
 اقی
 راجح ذهب

بکرم

ای

کتبی
 کتبی
 کتبی
 کتبی
 کتبی
 کتبی
 کتبی

السلام
 الکتاب مع الختم

مثل
 انچه (کرم) انچه
 الدین هو یا ایزدی
 و قال شیخنا فخر
 المشهد الزرقه
 الخاله
 السره
 انما انما
 الخطره
 الخصور فی الزکات
 الخطره فی الاذن
 الکتاب
 الرغوه
 له رغوه
 الذین اذا صار
 معنا سدر رجا
 ارضی سوسو کتبی

کتبی

کتبی

کتبی

کتبی

کتبی

کتبی

کتبی

کتبی

کتبی

کتبی

کتبی

کتبی

عربی	عربی	عربی	عربی
مندی	مع اللام	مندی	بلند
مندی	يعرب الهمع وهو	مندی	المين من الله
مندی	الونينها	مندی	لون الوجه
مندی	لعبت القير وهو	مندی	اشبه
مندی	الونينها ايضا	مندی	الخطه والجرور
مندی	الطاهر	مندی	الخطه و معناه
مندی	مع اللام	مندی	ذو الخارجه
مندی	كده تدعي به الكهيمه	مندی	اجال
مندی	من النساء ويسمى بها	مندی	علم يسمى به اي
مندی	الظن وبالن كاني	مندی	ذو الخال
مندی	ولد الدب	مندی	الذير وهو اصل
مندی	الشمع	مندی	وهذا السهم
مندی	الاراب	مندی	هنا
مندی	مع اللام	مندی	مخارجه
مندی	مخبر يعني انا	مندی	بالخات ما يوالدوا
مندی	الانف	مندی	فخاصه المبر
مندی	وبالن كاني	مندی	الذير والقصو
مندی		مندی	اي هذا القدر

(٧)

عربی	عربی	عربی	عربی
الركب	بيت	الحاد القاطع	بيت
«ج» الاستطاعة	بيت	نات نيش	بيت
والقدره يقال	بيت	سن	بيت
لاوى قدره و لا	بيت	كفا و ادراكه مشتركه	بيت
استطاعة	بيت	مقابل	بيت
الذى له قدره	بيت	الذات و الف	بيت
مناجاة (منه)	بيت	الذات و الف	بيت
نلا و (يت) هي	بيت	الذات و الف	بيت
القدره فكله قال	بيت	الذات و الف	بيت
نلا قدره	بيت	الذات و الف	بيت
السعال	بيت	الذات و الف	بيت
سعل	بيت	الذات و الف	بيت
قتله من القحاق	بيت	الذات و الف	بيت
تكلت الرأه و اندها	بيت	الذات و الف	بيت
حرف	بيت	الذات و الف	بيت
سيع	بيت	الذات و الف	بيت
ربح	بيت	الذات و الف	بيت
بوجى	بيت	الذات و الف	بيت

تاری	تاری	تاری	تاری
۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰	۱۲۰
۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱	۱۲۱
۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲	۱۲۲
۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳	۱۲۳
۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴	۱۲۴
۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵	۱۲۵
۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶	۱۲۶
۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷	۱۲۷
۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸	۱۲۸
۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹	۱۲۹
۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰	۱۳۰
۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱	۱۳۱
۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲	۱۳۲
۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳	۱۳۳
۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴	۱۳۴
۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵	۱۳۵
۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶
۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷	۱۳۷
۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸	۱۳۸
۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹	۱۳۹
۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰	۱۴۰
۱۴۱	۱۴۱	۱۴۱	۱۴۱
۱۴۲	۱۴۲	۱۴۲	۱۴۲
۱۴۳	۱۴۳	۱۴۳	۱۴۳
۱۴۴	۱۴۴	۱۴۴	۱۴۴
۱۴۵	۱۴۵	۱۴۵	۱۴۵
۱۴۶	۱۴۶	۱۴۶	۱۴۶
۱۴۷	۱۴۷	۱۴۷	۱۴۷
۱۴۸	۱۴۸	۱۴۸	۱۴۸
۱۴۹	۱۴۹	۱۴۹	۱۴۹
۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰	۱۵۰

عربی	عربی	عربی	عربی
ای سخن سخن	ان سخن و حال	کزن برف	و کله سخن واحد
و	انضا	و	و یقول انضا
یعنی	السماط و الخوان		(کزن این آیدن)
یعنی	الغیب		فی هذا المعنی
یعنی	(عبر) بالتحقیق		و یقولون انضا
یعنی	الطیر بالترکی و		ما عن السلاسه
یعنی	الارضی فقیال	کزن برف	مشرفه مکرون
یعنی	الخل و سمی به	یعنی	ای عینک مضینه
یعنی	اون مشهور فی	یعنی	الضوء یقال
یعنی	عظیم الکاتب	یعنی	الهیة
یعنی	علی الثی	یعنی	فوق
یعنی	ارجل الذی لا یقدم	یعنی	احترق
یعنی	عمر الداله	یعنی	اصلی الثی فی النار
یعنی	ارایب	یعنی	السطح
یعنی	النسب المد المدود	یعنی	الطوق
یعنی	الغیظ	یعنی	الزین
یعنی	جمع و منع مشترک	یعنی	الاقاف
یعنی	مطر	یعنی	الرشحه
یعنی		یعنی	ای سخن سخن

عربی	عربی	عربی	عربی
و نسوه	بوت	بوت	بوت
صغار القمل	بوشق	بوشق	بوشق
اخلاء الساعده			
سلى من حيسر			
شيتا فى مرس او			
وانه او غيرهما			
الدجيل فى جنس			
البرك وانس منهم			
الماثر يقال			
خول له وكرا			
القرين			
النبا مع النبا			
الجنف			
فصل الصنف			
فصل			
الساله			
ورش و وسط			
شاح			
عربى	عربى	عربى	عربى
الى ثلاث الخه	عاط	عاط	عاط
الانط	الانط	الانط	الانط
عربى	عربى	عربى	عربى
عربى	عربى	عربى	عربى

فعل (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح)
 فَعَّلِيَّ اَلْمَعْنَى اَلْمَبْنِيَّة كَثِيْرَةٌ وَاَلْمَعْنَى مَبْنِيَّةٌ وَاَلْمَعْنَى مَبْنِيَّةٌ

(وَاَلْمَعْنَى)

فعل (دَلَّج) (دَلَّج) (دَلَّج) (دَلَّج) (دَلَّج) (دَلَّج) (دَلَّج) (دَلَّج)
 (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح)
 (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح)
 (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح)
 (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح)
 (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح)
 وَاَلْمَعْنَى مَبْنِيَّةٌ

فَعَّلِيَّ اَلْمَعْنَى اَلْمَبْنِيَّة كَثِيْرَةٌ وَاَلْمَعْنَى مَبْنِيَّةٌ وَاَلْمَعْنَى مَبْنِيَّةٌ
 (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح)
 (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح)
 (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح)
 (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح) (اَجَّح)

جاءت في قوله اي (اي شري)

اي شري اي (اي شري) و (اي شري)
اي شري اي (اي شري) و (اي شري)
اي شري اي (اي شري) و (اي شري)
اي شري اي (اي شري) و (اي شري)

(القول في الهمزة)

اي شري اي (اي شري) و (اي شري)
اي شري اي (اي شري) و (اي شري)
اي شري اي (اي شري) و (اي شري)
اي شري اي (اي شري) و (اي شري)
اي شري اي (اي شري) و (اي شري)

(القول في الهمزة)

اي شري اي (اي شري) و (اي شري)
اي شري اي (اي شري) و (اي شري)
اي شري اي (اي شري) و (اي شري)
اي شري اي (اي شري) و (اي شري)

بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلی فی الاصلیۃ
بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ

(القول فی الزیادۃ)

(بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ)

بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ
بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ
بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ
بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ

(القول فی حرف الضی)

بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ
بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ
بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ
بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ

(القول فی حرف الجارحہ)

بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ
بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ
بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ
بیتہ مسجداً والاخری علی حدیثی الاصلیۃ فی الاصلیۃ

وقد يقع ذلك في مجموعها على معنى
 (تلك) وفي (كذلك) وفي (في)
 (في) وفي (في) وفي (في) وفي (في)
 (في) وفي (في) وفي (في) وفي (في)
 (في) وفي (في) وفي (في) وفي (في)
 (في) وفي (في) وفي (في) وفي (في)
 (في) وفي (في) وفي (في) وفي (في)
 (في) وفي (في) وفي (في) وفي (في)
 (في) وفي (في) وفي (في) وفي (في)
 (في) وفي (في) وفي (في) وفي (في)
 (في) وفي (في) وفي (في) وفي (في)

(القول)

في الصغار فيصير مشيراً من ان يكون انصافاً فيكون
 في الصغار فيصير مشيراً من ان يكون انصافاً فيكون
 في الصغار فيصير مشيراً من ان يكون انصافاً فيكون
 في الصغار فيصير مشيراً من ان يكون انصافاً فيكون

(الاشارة)

(الاشارة) من فعل نحو (الاشارة) من فعل نحو
 (الاشارة) من فعل نحو (الاشارة) من فعل نحو
 (الاشارة) من فعل نحو (الاشارة) من فعل نحو
 (الاشارة) من فعل نحو (الاشارة) من فعل نحو

(المعلم)

المعلم في الصغار فيصير مشيراً من ان يكون انصافاً فيكون
 في الصغار فيصير مشيراً من ان يكون انصافاً فيكون
 في الصغار فيصير مشيراً من ان يكون انصافاً فيكون
 في الصغار فيصير مشيراً من ان يكون انصافاً فيكون
 في الصغار فيصير مشيراً من ان يكون انصافاً فيكون
 في الصغار فيصير مشيراً من ان يكون انصافاً فيكون
 في الصغار فيصير مشيراً من ان يكون انصافاً فيكون
 في الصغار فيصير مشيراً من ان يكون انصافاً فيكون

و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور

(الصافی)

بخور (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور
 و خورده و خورده (ای (الوسی) و (قرسی) و (خاسی) بخور

(بني كلاب) (بني كلاب) (بني كلاب)
 (بني كلاب) (بني كلاب) (بني كلاب)
 (بني كلاب) (بني كلاب) (بني كلاب)
 (بني كلاب) (بني كلاب) (بني كلاب)
 (بني كلاب) (بني كلاب) (بني كلاب)
 (بني كلاب) (بني كلاب) (بني كلاب)
 (بني كلاب) (بني كلاب) (بني كلاب)
 (بني كلاب) (بني كلاب) (بني كلاب)
 (بني كلاب) (بني كلاب) (بني كلاب)
 (بني كلاب) (بني كلاب) (بني كلاب)
 (بني كلاب) (بني كلاب) (بني كلاب)
 (بني كلاب) (بني كلاب) (بني كلاب)

(القول في النوق في الامم)

الحمد لله الذي جعلنا من الامم
 الامم من الامم والامم من الامم

ما و ان-ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان
 ان-ان-ان (بَابُ) و (بَابُ) اى فضله ان و ان
 ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان
 ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان
 ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان
 ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان
 ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان
 ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان
 ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان
 ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان
 ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان

(الباب في الخصال)

ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان
 ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان
 ان-ان-ان (بَابُ) اى فضله ان و ان

القول في قوله فان كان ظاهراً او ضميراً او كان ظاهراً فان كان ظاهراً

(القول في القول ٤)

(كلام ابي ابي) و (كلام ابي ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

كلام ابي ابي في قوله (كلام ابي) و (كلام ابي) و (كلام ابي)

۱۲۱۱ (۱) (۲) (۳) (۴) (۵) (۶) (۷) (۸) (۹) (۱۰) (۱۱) (۱۲) (۱۳) (۱۴) (۱۵) (۱۶) (۱۷) (۱۸) (۱۹) (۲۰) (۲۱) (۲۲) (۲۳) (۲۴) (۲۵) (۲۶) (۲۷) (۲۸) (۲۹) (۳۰) (۳۱) (۳۲) (۳۳) (۳۴) (۳۵) (۳۶) (۳۷) (۳۸) (۳۹) (۴۰) (۴۱) (۴۲) (۴۳) (۴۴) (۴۵) (۴۶) (۴۷) (۴۸) (۴۹) (۵۰) (۵۱) (۵۲) (۵۳) (۵۴) (۵۵) (۵۶) (۵۷) (۵۸) (۵۹) (۶۰) (۶۱) (۶۲) (۶۳) (۶۴) (۶۵) (۶۶) (۶۷) (۶۸) (۶۹) (۷۰) (۷۱) (۷۲) (۷۳) (۷۴) (۷۵) (۷۶) (۷۷) (۷۸) (۷۹) (۸۰) (۸۱) (۸۲) (۸۳) (۸۴) (۸۵) (۸۶) (۸۷) (۸۸) (۸۹) (۹۰) (۹۱) (۹۲) (۹۳) (۹۴) (۹۵) (۹۶) (۹۷) (۹۸) (۹۹) (۱۰۰)

اما النوعون به او بانواع على الظاهر يقول في معنى سنجر سحر رب

(النوعون في تعلق اسم الفاعل)

النوعون والصادر

انما يتصل على الفاعل واسم الفاعل واسم
الذي و (أردم) ضميرت و (سبحان قطبنا و
قطبنا كرم) (ال) (ال) معناه هو و (لم) من
سبحان كرم (ال) كرم (ال) كرم (ال) كرم
أردم (ال) كرم (ال) كرم (ال) كرم
المتنوع وان كان اسم شرط فالت في من
اسم استفهام فالت في من فالت في من
وفي سنجر اعطيه التوب (سبحان كرم
كذلك فيقول في مثل (أردم) (أردم) (أردم)
منفصل في استعمال التوب واما اذا كان الفاعل
مجرى و (أردم) (أردم) (أردم) (أردم)
و (أردم) (أردم) (أردم) (أردم) (أردم)
(أردم) (أردم) (أردم) (أردم) (أردم)

الاضافة تكون بحروف هجرية وحروف عربية وحروف كسرية (دنيا)

(القول في الاضافة)

54 وتوسطه بين كل واحد من الالهة
الالهة على الالهة (وهي حروف هجرية وحروف كسرية)
الاسم وان يتاخر في قول هجرية وحروف كسرية
فتمتلك الالهة فان كان باسم واحد واكثر وحروف كسرية
فتمتلك الالهة فان كان باسم واحد واكثر وحروف كسرية

(القول في التنازع)

بلاية رجال
بالتين ايضا بقول (ار اجر كذا) وهما من صنف الرجال
في كل هذا ثمه وحروف كسرية وحروف هجرية
عندى شير ايضا (بقره شير بقره قطبا) ولا تقدم التين
بقول في معنى عندى ذراع ثوبا (بقره شير بقره قطبا) وفي
بقول في معنى عندى رطل زيتا (بقره شير بقره قطبا) والاسم

(والوزون)

(بقره شير بقره قطبا)
فان كانا من الالهة (الكليل) بقول في معنى عندى رطل زيتا

و فی رختن باقیان (یکی اصلو از مردم) از
 رختن (بزرگوار) و فی رختن (یکی اصلو از مردم) از
 رختن (بزرگوار) و فی رختن (یکی اصلو از مردم) از

(القول فی التواضع - التواضع)

(سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی)
 (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی)
 (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی)
 (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی)
 (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی)
 (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی)
 (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی)
 (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی)
 (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی)
 (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی) (سختی درین طریقی)

(انتهى)

مدرسة الآداب والعلوم في جامعة
 كاتانيا في إيطاليا في سنة ١٩٥٠
 م. (قال المصنف في آخر كتابه)
 كاتانيا في سنة ١٩٥٠ م. (قال المصنف في آخر كتابه)
 كاتانيا في سنة ١٩٥٠ م. (قال المصنف في آخر كتابه)

Received of the Treasurer of the
Board of Education the sum of

Five Dollars and no/100ths

for the purchase of books for the
Library of the Board of Education

This receipt is valid only when
presented to the Treasurer of the
Board of Education

Witness my hand and the seal of the
Board of Education this 1st day of
January 1875

_____
Treasurer of the Board of Education

